

У МСЦІСЛАВЕ БУДУЮЦЬ УСТОЙЛІВАЕ ЗАЎТРА

Акадэмія МУР

Так называецца Мсціслаўская гімназія — мозг і рухавік распрацаванай стратэгіі. Тут адбылася выстаўка-прэзентацыя тых ініцыятыў, якія ўжо рэалізаваныя, і прайшло пашыранае пасяджэнне Савета па ўстойлівым развіцці Мсціслаўскага раёна. Цэнтр устойлівага развіцця, які тут працуе, з'яўляецца абласным рэсурсным інавацыйным для рэалізацыі МУР. Як вядома, мэт існуе 17, і ўсе яны ўзаемазвязаны паміж сабой. Ліквідацыя голаду, забеспячэнне здаровага ладу жыцця, усёахопная і справядлівая якасная адукацыя, рацыянальнае выкарыстанне водных рэсурсаў і санітарыя, доступ да недарагіх, надзейных, устойлівых і сучасных крыніц энергіі... Больш дэтальна з імі можна азнаёміцца на сайце гімназіі ў раздзеле «Акадэмія МУР».

— Наша мэта — давядзенне пэўнай інфармацыі да як можна большай колькасці людзей, — паведаміў **настаўнік інфарматыкі Сяргей КАЛЬЦОЎ**. — Чым болей грамадзян падумае пра ўстойлівае развіццё, тым больш верагоднасць таго, што мы будзем устойліва развівацца. 17 мэт МУР — гэта ўсё наша жыццё. Мы найбольшую ўвагу аддаём энергазберажэнню. Нашы інавацыйныя рэсурсы карыстаецца ўся вобласць, але больш актыўна раён. Бо ў развіцці стратэгіі зацікаў-

інтэрактыўныя турніры. Апошні датычыўся сёмай мэты — гэта недарагая, чыстая энергія. Правялі аж чатыры турніры. Усе навучэнцы гімназіі праходзяць такі турнір. Потым рабілі вялікі турнір для 5—11 класаў усіх навучальных устаноў Мсціслаўскага раёна. І супертурнір, калі ў наш кабінет інфарматыкі запрасілі каманды з усіх школ, і тыя дзве гадзіны спаборнічалі. Мы паспрабавалі інтэрактыўным спосабам апытаць падлеткаў, якія яны разумеюць інфармацыю, што мы ім далі.

Летась гімназія выйграла першы ў вобласці прыз пад мэту «Экалогія». А сёлета ў шостым абласным рэгіянальным форуме па ўстой-

ў кабінетах на энергазберагальныя лямпы. У планах замяніць асвятленне яшчэ і ў калідорах.

Мэты ва ўсіх аднолькавыя

Актыўна ўдзельнічаюць у стратэгіі ўстойлівага развіцця дэпутаты. На выстаўцы яны паказалі вынікі сваёй дзейнасці.

— Мы разумеем свае праблемы і, сыходзячы з іх, будзем сваё будучае, — кажа **старшыня Падсолтаўскага сельсавета Алена ЛІСОЎСКАЯ**. — Асноўная наша праблема была — землі і дамы, што пустуюць. Тыя будынкі, якія ні на што не годныя, мы выкарыстоўваем на рамонт дарог. Робім яго сваімі сіламі, выкарыстоўваючы бут ад разбураных дамоў. Разбраць іх дапамагае спецыялізаваная арганізацыя. Такім чынам у нас зроблены дарогі ў Рубанаўцы, Сакалоўцы. Гэта малыя населеныя пункты, дзе ўсяго каля 20 дамоў і жывуць у асноўным пенсіянеры. Мы вырашаем справы, не выкарыстоўваючы бюджэтыя грошы. Мы разумеем, што стратэгію ўстойлівага развіцця зможам рэалізаваць толькі тады, калі будзе сумесная работа, калі зацікавім моладзь. Сёлета праводзілі акцыю «Дэпутат побач», дзе расказвалі маленькім дзеткам, што такое мясцовае самакіраванне; паказвалі, як праводзяцца выбары знутры. Мы праводзім сумесныя суботнікі — Дзень вёскі Шамава і Дзень вёскі Светлава. Спыталіся ў людзей, што яны хацелі б змяніць у сваіх населеных пунктах. Нехта казаў пра калодзеж, нехта пра могілкі, прапанавалі паставіць памятны знак, прыбраць звалку, прагрэйдзіраваць дарогі, абрэзаць дрэвы, адрамантаваць прыпынак грамадскага транспарту, паставіць лаўку. А мы вырашалі, што зможам зрабіць самі, а што — з дапамогай арганізацыі.

Старшыня Раквынскага сельсавета Алена СЕЛЯЗНЁВА пахвалілася, што сёлета атрымалася рэалізаваць праект «Чыстая вада»: пачысцілі калодзежы ў некалькіх вёсках. Насельніцтва вельмі дапамагае мясцовага гаспадарка ААТ «Сцяг працы», дзе задзейнічана каля

200 чалавек. Напрыклад, разам добраўпарадкоўваюць тэрыторыю. Дапамагаюць дасягнуць мэт ўстойлівага развіцця і выхадцы з гэтых мясцін. Ураджэнец вёскі Андраны Юрый Шамалаў, які працуе і жыве цяпер у Санкт-Пецярбургу, пабудаваў на малой радзіме капліцу за свой кошт, а летась падарыў сельсавету дзве электракасы «Штыль». Яшчэ адзін прадпрымальнік дапамог зарыбіць возера.

ных метраў і вырошчваюць там агародніну. На тэрыторыі сядзібы шмат плодовых дрэў і кустоў.

— Гэта першая аграсядзіба на сяле, дзе ёсць дамашняя піцэрыя, — кажа Людміла Кавалёва. — Тут і адпачынак, і працоўка агародніны і ягад. Гаспадары і пасцілу самі робяць, і зефір, тарты на заказ пякуць. Да іх ездзяць аўтобусамі. Яны для дзяцей і дарослых розныя майстар-класы арганізуюць. Аграсядзіба «Духмяны сад» уключана ў турыстычны маршрут.

Старшыня Мсціслаўскага райсавета Алена КЛЕЯН-КОВА адзначае, што стратэгія ўстойлівага развіцця Мсціслаўскага раёна з самага пачатку праводзіцца дэпутатамі сумесна з выкананай уладай.

— У нас у раёне гэтай стратэгіяй ахоплены ўсе, пачынаючы ад выхаванцаў дзіцячых садкоў і заканчваючы арганізацыямі і прадпрыемствамі, — кажа дэпутат. — Наша задача — зрабіць жыццё ў малых населеных пунктах больш прывабным. Для народнага выбарніка асноўны кірунак — работа з насельніцтвам па рэалізацыі розных грамадскіх ініцыятыў, прыцягненне

туры, 54 — археалогіі і па адным — гісторыі і нематэрыяльнага праяўлення творчасці чалавека. З улікам усяго гэтага і стваралася Канцэпцыя па напісанні стратэгіі ўстойлівага развіцця Мсціслаўскага раёна да 2035 года, выдзяляліся праблемныя моманты і ствараўся вобраз пажаданага будучага. Жыхары бачаць Мсціслаўскі раён у будучым экалагічна чыстым, турыстычна прывабным, інавацыйна развітым, інклюзійным.

— Наш праект аб'ядноўвае самых прагрэсіўных і ініцыятыўных маладых людзей, — адзначае **старшыня Мсціслаўскага райвыканкама Дзмітрый ПІМАШЭНКА**. — Дзякуючы сумеснай рабоце, намаганням мясцовых органаў улады, дэпутацкага корпуса, грамадскасці мы робім усё магчымае для развіцця раёна. Гэта сумесны намаганні ўсіх жыхароў, прадпрыемстваў, арганізацый, грамадскіх аб'яднанняў. Некалькі гадоў таму мы разам вызначалі тыя самыя асноўныя кірункі, якія сёння запатрабаваныя жыхарамі і апошнія прапановуюць свае ініцыятывы. Гэта кірункі, якія блізкія кожнаму з нас. Таму што яны звязаныя з умовамі пражывання, чыстым асяроддзем, экалогіяй, развіццём раёна. Адзін з кірункаў — развіццё турыстычнага патэнцыялу. Людзі ствараюць аграсядзібы, плануецца адкрыццё прыватнай гасцініцы. Прывіваем дзецям з ранняга ўзросту звычай да здаровага ладу жыцця, развіваць сваё асяроддзе, займацца самападрыхтоўкай. Сёння мы працуем па забеспячэнні жыхароў раёна якаснай пітной вадой. Адна станцыя абезжалевання сёлета пабудавана, будзеца яшчэ тры. Летась з дапамогай Магілёвадаканала і аблвыканкама зроблены новыя ачышчальныя збудаванні, вырашана экалагічная праблема. Вялікая работа праводзіцца па навучэнні нашых дзяцей асноўна ўстойлівага развіцця, самаразвіцця, пошуку шляхоў сваёй рэалізацыі. Самая галоўная каштоўнасць кожнага раёна — людзі, якія там жывуць і працуюць. Асабліва людзі, якія гараць ідэяй.

Старшыня Магілёўскага аблсавета Аляксандр ГАРОШКІН, які ўзяў удзел у мерапрыемстве і ў гэты ж дзень правёў прыём грамадзян у аграгарадку Ходасы Мсціслаўскага раёна, адзначае, што апошнім часам жыхары прыходзяць не са скаргамі, а з прапановамі па лепшыя жыццё ў населеным пункце. І гэта таксама прыкмета таго, што Стратэгія ўстойлівага развіцця працуе.

— Нічога без нас для нас — вось вынік гэтай работы, — адзначае ён. — І калі ў гарадах людзі яшчэ лічаць, што ім нехта нешта павінен, то ў малых населеных пунктах адбыўся пералом. Людзі тут больш актыўна ўдзельнічаюць у паляпшэнні ўласнага месца пражывання. І гэта ідзе на карысць іх мясцовасці.

Нэлэ ЗІГУЛЯ, фота аўтара.
Мсціслаў.

лены наш райвыканкам і, у прыватнасці, аддзел па адукацыі. Ён нас падтрымлівае, таму ўсе школы ўцягнутыя ў працэс.

На сённяшні дзень Акадэмія МУР падрыхтаваны матэрыял для дзевяці мэт ўстойлівага развіцця. Гэтыя матэрыялы выкладзены на сайце і з імі можна азнаёміцца больш дэтальна. Магчыма, і дадаць нешта сваё.

— Асобны праект «Задачы МУР у задачах, прыкладах і турнірах», — кажа суразмоўнік. — Праводзім

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Самы маленькі сельсавет на тэрыторыі раёна — Мушынскі. Там жыве ўсяго 487 жыхароў. Пры гэтым у тым ліку дзевяць шматдзетных сем'яў! Пяць жанчын узнагароджаны Ордэнамі маці.

— У 2019 годзе адкрылі дзіцячую гульнявую пляцоўку і працягваем яе напаяўняць і добраўпарадкоўваць, — расказала **старшыня сельсавета Алена МІХНЕВИЧ**. — Клопат пра будучае пакалення — наш унёсак ва ўстойлівае развіццё. Разам з моладдзю прывялі ў парад крынччку, з дапамогай насельніцтва зрабілі калодзежы ў вёсцы Дубна.

Старшыня Краснагорскага сельсавета Людміла КАВАЛЁВА лічыць прыярытэтным кірункам ва ўстойлівым развіцці тэрыторыі адкрыццё аграсядзіб. Адна з такіх пад назвай «Духмяны сад» у Кароўчыне славіцца на ўсю краіну. Яе заснавальнікі выйгралі ў праекце, прысвечаным аграсацыялізму. На грошы, якія ім выдзелілі, купілі цяпліцу 240 квадрат-

жыхароў да сумесных работ па павышэнні якасці жыцця на сяле.

І ніякага ўтрыманства

Намеснік старшыні райвыканкама Вольга Мікалаеўна СУДЗІЛОЎСКАЯ, якая распрацавала Стратэгію ўстойлівага развіцця раёна, звяртае ўвагу на тое, што Мсціслаўшчына мае вялікі патэнцыял для развіцця. Тут паспяхова развіваецца сельскагаспадарчы кірунак, працуе 10 сельскагаспадарчых арганізацый, 20 сялянска-фермерскіх гаспадарак. У 2021 годзе пры падтрымцы Магілёўскага аблвыканкама рэалізаваны інвестпраект па мадэрнізацыі свінакомплексу на 30 тысяч пагаалоў. Развіваецца перапрацоўка сельгаспрадукцыі, у рамках выканання даручэння «Адзін раён — адзін праект» рэалізуецца праект па пашыве адзення. Мсціслаў лічыцца ў Беларусі другім Суздалем. На тэрыторыі раёна знаходзіцца 22 помнікі архітэк-